

### Fucking GOTIKA od 1150-1400, 2. Evropski uzg slog.

Francija, 1. univerze, izobraževanje izven samostanov, velika romanja v Rim, Jeruzalem, gospodarska rast velik del še vedno na cerkvi. **Frančiškani** in **Dominikanci**, celostne umetnine, povezanost strok, veliko gradnje porušene zaradi težav, prva imena v umetnosti. **Arhitektura: gradovi na hribu, urbanizem, katedrale**; spoznani zakoni statike, matematike, skeletna zidava (Sainte Chapelle), velika okna, notranjost ni več pregledna, bolj skrivnostna, obarvana svetloba. Značilen **šilasti lok**, kontrafor = podpornik. Cerkve imajo vzdolžno - longitudinalno zasnovo, **križnorebrasti oboki** (cerkev v Ptujski Gori), **razdrobljenost členov**. Glavna ladja se **poviša** (stopnjevalna cerkev), čim bližje bogu. Kasneje dvoranske cerkve. □ Vezivo: železne sponke, rja. □ Cvetlična gotika. □ **Mestne hiše** skromnejše, tudi šole, zavetišča, vodni stolpi. Nastanek gradov v nižinah. □ Italijanska povsem drugačna. Manjše stavbe, marmor, zaprte stene s poslikavami, a vseeno značilne prvine. opeke nadomestijo les. Siena, Firenze, palača Vekijo (?) Notre Dame (1163-1260), Stari grad nad CE, Charter, Amien, Reims

**Kiparstvo: povezanost s arhitekturo, pobarvani in pozlačeni** kipi, motivi iz resničnega življenja. Iz plastike se razvijejo prosta kiparska dela, razgibanost v prostoru, 3D, telesnost, volumen, človeška drža v **obliki črke S**, kasneje v črko Y. Portreti .Manj krašenja pročelji, razvoj oltarjev. Ostali motivi: kralji, bajeslovni dogodki, **viteški romani**, konjeniški spomeniki. Primeri: Obiskovanje, Reims (1220-33), Marija zavetnica s plaščem, Ptujška gora (1410-20). **Slikarstvo**: vitraž, biblijski motivi, mistična svetloba (Charter), velike rože - rozete (Notre Dame), intenzivne barve stekel, rokopisno slikarstvo, **krašenje knjig**, za italijo značilna tudi freska in tabelno slikarstvo. Med motivi tudi vsakdanjik, viteški epi. Človekova podoba bolj realistična - **anatomija, potreti**. Svetloba ključnega pomena, vedno bolj realistične upodobitve prostora. Slikarji: Giotto, Duccio, Pietro, Lorenzetti. Propoznavnost materialov. Slogovne razlike med posameznimi deželami še vedno velike: Nemčija: zobčasti slog, Francija: »S« linija, Italija: bizantinski vpliv, sienska in florentinska šila. Kasneje povsod **vitke osebe**, bogata oblačila, pravljčni prizori, **čustva**. V Slo: Freske, kraji: sv. Nedelja, Radgona, Mirna, Muljava)